

บทนำ

ทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2504 ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ 170.7 ล้านไร่ หรือร้อยละ 53.3 ของพื้นที่ประเทศ และลดลงเหลือ 107.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 33.6 ของพื้นที่ประเทศ ในปี พ.ศ. 2551 สาเหตุเนื่องจากการมีการบุกรุกเข้าครอบครองพื้นที่ป่าไม้เพื่ออยู่อาศัยและแผ้วถางป่าเพื่อทำการเกษตร ทำให้ส่งผลกระทบต่อการค้ารังสีฟอสฟอรัสของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทำให้เกิดภัยธรรมชาติ ได้แก่ ความแห้งแล้ง และอุทกภัยบ่อยครั้ง ตลอดจนผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของชาติ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ผลกระทบอีกประการหนึ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสนใจคือการลดลงของแหล่งกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์และแหล่งผลิตออกซิเจน พืชอาหารและยาสมุนไพร ซึ่งในพิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocols) ได้เรียกร้องให้แต่ละประเทศช่วยกันลดก๊าซเรือนกระจก เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์อันเป็นต้นเหตุของภาวะโลกร้อน เนื่องจากป่าไม้มีบทบาทสำคัญที่ช่วยยึดหรือกักเก็บคาร์บอนจากบรรยากาศมาไว้ในมวลชีวภาพหรือในส่วนต่างๆของต้นไม้ มวลชีวภาพที่กักเก็บคาร์บอนไว้สามารถซื้อขายได้ในรูปของคาร์บอนเครดิต โดยบริษัทหรือหน่วยงานสามารถซื้อคาร์บอนเครดิตจากเจ้าของที่ดินที่ปลูกและดูแลรักษาต้นไม้เพื่อชดเชยกับการที่บริษัทหรือหน่วยงานตนเองปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) จึงได้ให้ความสำคัญต่อการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ทำกินของเกษตรกรบนพื้นที่สูง ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร โดยใช้หลักการทางวนวัฒนินในการจัดการสวนป่า หรือแปลงปลูกป่าไม้ในการใช้ประโยชน์และสร้างรายได้จากไม้ที่ปลูก โดยอาศัยหลักที่ว่า จะตัดอะไร เหลืออะไร และบำรุงรักษาอย่างไร อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นจากการขายผลผลิตทั้งในรูปของเนื้อไม้ กิ่งไม้ และอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการปลูกป่า ในขณะที่เดียวกันจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อรองรับการพัฒนาตลาดคาร์บอนในภาคป่าไม้ อันจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการเพิ่มรายได้ให้กับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศไทยจากการส่งเสริมการปลูกป่าเพื่อขายคาร์บอนเครดิต

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาการเจริญเติบโตและปริมาณการกักเก็บคาร์บอนของไม้ที่ปลูกในพื้นที่นำร่องการปลูกไม้เพื่อสร้างรายได้และป่ากักเก็บคาร์บอนในพื้นที่ทำกินของเกษตรกรบนพื้นที่สูง
2. จัดทำฐานข้อมูลการเจริญเติบโตของไม้และปริมาณการกักเก็บคาร์บอน
3. เตรียมความพร้อมของเกษตรกรเพื่อเข้าสู่ตลาดคาร์บอน